

VLÁDNÍ NÁVRH

ZÁKON

ze dne2015,

kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění zákona č. 164/1993 Sb., zákona č. 275/1994 Sb., zákona č. 224/2003 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 153/2011 Sb. a zákona č. 350/2012 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „nebo odborných činností v souvislosti s prostorovými a funkčními změnami v území“.
2. V § 7 odst. 1 písm. c) se slova „způsobilý k právním úkonům“ nahrazují slovem „svéprávný“.
3. V § 8 odst. 8 větě druhé se částka „500 Kč“ nahrazuje částkou „3 500 Kč“.
4. V § 10 odst. 2 písmeno a) zní:

„a) komu byla omezena svéprávnost,“.
5. V § 11 odst. 2 písm. b) se slova „způsobilosti k právním úkonům“ nahrazují slovem „svéprávnosti“.
6. V § 12 se doplňuje odstavce 7, který zní:
„(7) Autorizovaná osoba je povinna platit řádně a včas členské příspěvky.“.
7. V § 13 odst. 3 se slovo „a“ za slovem „specializací“ zrušuje.
8. V § 13 se odstavce 6 včetně poznámky pod čarou č. 3k zrušuje.
9. V § 14 odst. 1 se na konci písmene d) tečka nahrazuje slovy „zřízené za účelem výkonu povolání,“ a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) společníci společnosti s ručením omezeným zřízené za účelem výkonu povolání.“.

10. V § 14 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Autorizovaná osoba je oprávněna vykonávat činnost i kombinací způsobů podle odstavce 1 písm. b) až e).“.

11. V § 15 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) nesmí vykonávat činnosti nebo zaměstnání, při nichž by ohrozil nezávislost svého postavení,“.

12. § 15a včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 12 zní:

„§ 15a

Společnost

(1) Vykonávají-li svobodní architekti nebo svobodní inženýři povolání společně¹²⁾, upraví si vzájemné vztahy písemnou smlouvou. Společníky mohou být výlučně svobodní architekti nebo svobodní inženýři.

(2) Společníci musí mít společné sídlo.

¹²⁾ § 2716 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“.

13. V § 15b odst. 1 se slova „svobodní architekti nebo svobodní inženýři“ nahrazují slovy „autorizované osoby“.

14. V § 15b odst. 2 se slova „Svobodní architekti nebo svobodní inženýři, kteří“ nahrazují slovy „Autorizované osoby, které“ a na konci textu odstavce se doplňují slova „; ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti autorizovaných osob za výkon povolání tím nejsou dotčena“.

15. V § 17 se na konci textu písmene c) doplňují slova „(koncepce uspořádání krajiny, systémy sídelní zeleně) a dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí zahradních a krajinářských úprav“.

16. V § 19 písmeno a) zní:

„a) vypracovávat dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a projektovou dokumentaci, jestliže celá přísluší jeho oboru; v ostatních případech vypracovávat příslušné části dokumentace pro vydání územního rozhodnutí nebo projektové dokumentace,“.

17. Poznámka pod čarou č. 11 se zrušuje.

18. V § 23 odst. 7 úvodní části ustanovení se slovo „dotčeným“ nahrazuje slovem „autorizovaným“.

19. V § 25 odst. 4 úvodní části ustanovení se slova „Valná hromada, popř. shromáždění delegátů“ nahrazují slovy „Nejvyšší orgán Komory“.

20. V § 25 odst. 4 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) až j) se označují jako písmena a) až i).

21. V § 25 se doplňují odstavce 5 a 6, které znějí:

„(5) Valná hromada České komory architektů nebo všichni řádní členové České komory architektů volí z řádných členů České komory architektů členy představenstva, dozorčí rady a stavovského soudu na dobu tří let a členy těchto orgánů také tajným hlasováním odvolává. Podrobné podmínky pro tyto volby stanoví vnitřní předpisy České komory architektů.

(6) Shromáždění delegátů České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě volí z řádných členů České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě členy představenstva, dozorčí rady a stavovského soudu na dobu tří let a členy těchto orgánů také tajným hlasováním odvolává. Podrobné podmínky pro tyto volby stanoví vnitřní předpisy České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2016.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBEČNÁ ČÁST

A ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE PODLE OBEČNÝCH ZÁSAD (RIA)

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: MMR	Předpokládaný termín nabytí účinnosti 1. 4. 2016
Implementace práva EU: Ne	
2. Cíl návrhu zákona	
Cílem návrhu zákona je především: - úprava a zpřesnění ustanovení zákona představujících problémy v aplikační praxi, - uvedení zákona č. 360/1992 Sb. do souladu se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ne	
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: Ano	
Dopady navrhované právní úpravy je možné hodnotit jako pozitivní. Jedná se především o umožnění širšího spektra činností v souběhu s výkonem povolání a vyšší míru právní jistoty danou vyjasněním právní úpravy.	
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) Ne	
3.4 Sociální dopady: Ne	
3.5 Dopady na životní prostředí: Ne	

Důvod předložení a cíle

Ministerstvo pro místní rozvoj předkládá návrh novely zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*autorizační zákon*“ či „*zákon*“).

Návrh novely zákona je předkládán v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2015, schváleným vládou usnesením č. 1056 ze dne 15. prosince 2014.

V roce 1992 byl učiněn významný systémový zásah do podmínek výkonu povolání osob činných ve výstavbě (projektanti a stavbyvedoucí), kterým byl přechod od autorizace prováděné orgány státní správy podle dříve platného stavebního zákona (zákon č. 50/1976 Sb.) a jeho prováděcí vyhlášky č. 8/1983 Sb., o zvláštní způsobilosti k některým činnostem ve výstavbě, k autorizaci prováděné profesní samosprávou na základě autorizačního zákona.

Vznik, pravomoc a působnost České komory architektů (ČKA) a České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) (dále také jen „komory“) stanoví část pátá autorizačního zákona. Tyto komory jsou *samosprávnými stavovskými organizacemi* s celostátní působností a povinným členstvím s tím, že ČKA sdružuje všechny autorizované architekty a ČKAIT veškeré autorizované inženýry a autorizované techniky činné ve výstavbě.

Autorizační zákon svěřuje uvedeným komorám širokou *působnost veřejnoprávní povahy*, a to zejména ve věcech

- autorizačních (organizování zkoušek odborné způsobilosti, udělování, odnímání a pozastavování autorizací, vedení seznamů autorizovaných osob),
- disciplinárních (vedení disciplinárních řízení a ukládání disciplinárních trestů autorizovaným osobám, spolupůsobení při ochraně veřejných zájmů v oblasti výstavby, architektury a územního plánování),
- normotvorných (vydávání vnitřních předpisů),
- vzdělávacích a informačních (péče o odborné vzdělávání a šíření odborných informací, o vysokou úroveň výkonu činnosti autorizovaných osob).

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) dozírá nad činností uvedených komor tím, že ministr pro místní rozvoj

- jmenuje na návrh příslušné komory členy autorizační rady, která je orgánem komory oprávněným jmenovat zkušební komise, rozhodovat na podkladě vykonaného autorizačního řízení o udělení autorizace, navrhopvat autorizační řád a stanovit obsah, způsob provádění zkoušek a specializace v rámci oborů autorizace,
- může odvolat členy autorizační rady, jestliže autorizační rada opakovaně porušuje autorizační řád komory,
- schvaluje autorizační řády komor,
- schvaluje na návrh komor složení Koordinační rady pro autorizované inspektory, která řídí a sjednocuje činnost zkušebních komisí a přijímá nezbytná opatření k přípravě a provádění zkoušek uchazečů o funkci autorizovaného inspektora a zabezpečuje podklady pro vyjádření komory ke jmenování autorizovaným inspektorem,

– jmenuje zkušební komisaře pro zkoušky uchazečů o funkci autorizovaného inspektora.

ČKA a ČKAIT dále vykonávají také působnost podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v tom, že organizačně zajišťují provádění přípravy a zkoušek uchazečů o funkci autorizovaného inspektora, vedení evidence autorizovaných inspektorů a další úkony s tím související, a shromažďují, evidují, aktualizují a poskytují informace nezbytné pro činnost autorizovaného inspektora (§ 150 stavebního zákona) a mají povinnost bezodkladně uvědomit ministra pro místní rozvoj o pravomocném uložení disciplinárního opatření autorizovanému inspektorovi (§ 145 stavebního zákona). Na tyto činnosti dozírá MMR (§ 151 a 171 stavebního zákona).

K novele autorizačního zákona přistoupilo MMR s cílem upravit a zpřesnit ustanovení autorizačního zákona představující problémy v aplikační praxi a uvést autorizační zákon do souladu se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

Definice problému

Stávající právní úprava autorizačního zákona:

- je v některých bodech nejasná a působí výkladové problémy,
- je v některých bodech zastaralá (např. autorizační poplatky),
- v některých bodech při svém gramatickém výkladu neodpovídá smyslu a účelu zákona (krajinářští architekti).

Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Zákon č. 360/1992 Sb. od doby své účinnosti prošel několika novelizacemi, a to zejména v souvislosti s přistoupením ČR do EU, vydáním směrnice o uznávání odborných kvalifikací, novelou stavebního zákona. Nebyl však dosud podroben celkové revizi, která by vyhodnotila ustanovení z hlediska aplikace zákona v praxi. V souvislosti s aplikací zákona lze sledovat problémy u některých ustanovení pro jejich nepřesnost. V jiných případech zákon neodpovídá změně ekonomické situace i situace ve stavebnictví.

Identifikace dotčených subjektů

Subjekty dotčenými navrhovanou novelou jsou autorizovaní architekti, autorizovaní inženýři, autorizovaní technici a uchazeči o členství v komorách.

Popis cílového stavu

Hlavním cílem novely autorizačního zákona je vyjasnění právní úpravy, přizpůsobení aktuální situaci na trhu a měnícím se potřebám členských základů obou komor a narovnání právního stavu tam, kde se doslovný výklad rozchází s účelem a smyslem úpravy.

Návrh zákona předkládá MMR především na základě vyhodnocení současného stavu a po řadě konzultací se zástupci obou dotčených komor – ČKA a ČKAIT.

Přehled navrhovaných změn v předkládané novele autorizačního zákona:

- Zpřesnění definice autorizace (není předmětem RIA);
Doplnění slov „nebo odborných činností v souvislosti s prostorovými a funkčními změnami v území“ do § 2 odst. 1 je upřesněním definice autorizace, neznamená

rozšíření této definice. Definice je upřesněna z důvodu, že mezi obory autorizace udělované Českou komorou architektů patří i „krajinařská architektura“.

Předkládaná novela v tomto ohledu nenavrhuje žádné změny, tento autorizační obor je již součástí platného znění zákona.

Autorizace pro zahradní a krajinařskou tvorbu je vybranou činností ve výstavbě, souvisí-li tato činnost se změnou ve využití území jako je zřizování, rušení a úprava např. lesů, parků, zahrad a sadů. Zahradní a krajinařské úpravy jsou součástí úpravy území v souvislosti s výstavbou. Ustanovení § 2 hovoří o „odborné činnosti ve výstavbě“, kterou nelze omezit jen na „výstavbu“, jelikož výsledkem činnosti autorizované osoby v obou krajinařská architektura nemusí být nutně výstavba.

Definice autorizace je doplněna o jiné prostorové a funkční změny v území, tedy např. o zahradní a krajinařské úpravy, z důvodu zpřesnění ustanovení zákona. Nejedná se o rozšíření definice autorizace ani o rozšíření autorizačních oborů.

- změna výše autorizačního poplatku;
- založení povinnosti autorizovaných osob platit řádně a včas členské příspěvky;
- odstranění duplicitní povinnosti ČKA a ČKAIT v péči o dokumenty (není předmětem RIA);
- úprava výkonu činnosti autorizovaných osob (v. o. s., s. r. o.);
- specifikace činností autorizovaného architekta (není předmětem RIA);
- doplnění samostatného ustanovení o osobní odpovědnosti za výkon povolání autorizované osoby vykonávající činnost ve veřejné obchodní společnosti;
- zpřesnění formulace výkonu činnosti autorizovaného architekta v rámci vypracování územně plánovací dokumentace (není předmětem RIA);
- úprava činností technika autorizovaného pro obor pozemní stavby (není předmětem RIA);
- rozšíření pravomoci ČKA a ČKAIT, aby si v rámci svých vnitřních předpisů nastavily podmínky voleb, s variantami volby na valné hromadě nebo volby distanční (není předmětem RIA);
- sjednocení terminologie novely autorizačního zákona s terminologií občanského zákoníku (není předmětem RIA).

Zhodnocení rizika

Stávající právní úprava autorizačního zákona je v některých bodech nejednoznačná a působí výkladové problémy, což vede k nejasnostem při výkonu povolání autorizovaných osob.

V některých ustanoveních, např. v oblasti autorizačních poplatků, je autorizační zákon zastaralý a časově překonaný. Výše poplatku, kterou hradí žadatel, dnes nepokrývá náklady vzniklé ČKA a ČKAIT, které jsou pak kompenzovány z členských příspěvků již autorizovaných osob.

Navrhované úpravy autorizačního zákona vzniklá rizika plně odstraňují a nová nevznikají.

Návrh variant řešení k jednotlivým navrhovaným legislativním bodům právní úpravy

Výše autorizačního poplatku

Varianta 0

Nulová varianta znamená ponechání současného stavu, dle kterého se ve výši autorizačního poplatku nezohlední zvýšené náklady komor na autorizaci od roku 1993.

Stávající autorizační poplatek za zkoušku ve výši 500 Kč byl do autorizačního zákona vložen zákonem č. 164/1993 Sb. s účinností od 1. 7. 1993.

Průměrná meziroční inflace mezi léty 1993-2013 dosáhla hodnoty 4,20 %. Průměrná mzda od roku 1993, kdy činila 5 904 Kč, se navýšila v roce 2013 na 25 128 Kč. Výše autorizačního poplatku nebyla dosud změněna.

Autorizační poplatek za zkoušku, schválený v roce 1993, již vzhledem k výrazně změněným cenovým relacím nepokrývá náklady na přípravu a provedení zkoušky. Náklady na přípravu a provedení zkoušky nesou komory, které dotují provádění přípravy a zkoušek autorizovaných osob z jiných příjmů např. z pravidelných členských příspěvků autorizovaných osob. Snižují tak prostředky, které by mohly být vynaloženy jiným způsobem např. na pravidelné vzdělávání autorizovaných osob.

Varianta 1

Varianta 1 spočívá v přijetí změny, dle které se autorizační poplatek navýší o 3 000 Kč, což pokryje skutečné náklady komory na autorizaci v současné době.

Autorizační poplatek pokrývá náklady na:

- zpracování zkušebních testů včetně administrativy s jejich vyhotovením,
- administrativní činnost spojenou s autorizační zkouškou,
- přijetí a evidenci přihlášek,
- kontrolu úplnosti předložených dokladů a vyzvání ke zkoušce dle § 8 autorizačního zákona a vnitřních předpisů komor,
- průběh autorizační zkoušky skládající se z části písemné a ústní,
- zpracování protokolu o průběhu zkoušky,
- oznámení žadateli o výsledku zkoušky a písemnou výzvu žadateli ke složení předepsané slibu,
- vyhotovení autorizačního razítka,
- vyhotovení osvědčení o autorizaci,
- zajištění pronájmu prostorů a další organizační přípravu spojenou se složením slibu,
- zapsání autorizovaných osob do seznamu autorizovaných osob a vedení seznamu dle § 9 autorizačního zákona,

- činnost zkušební komise a náklady s ní spojené.

Autorizační zkouška se koná několikrát do roka ve vazbě na počet žadatelů o autorizaci. Počet žadatelů o autorizaci je dlouhodobě evidován jednotlivými profesními komorami. Z této evidence vyplývá průměrný počet nových žadatelů o autorizaci. Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě každoročně přijme cca 1000 přihlášek žadatelů o autorizaci. Česká komora architektů každoročně přijme cca 100 přihlášek žadatelů o autorizaci.

Náklady na autorizační zkoušku a administraci procesů s ní spojených lze rozdělit na náklady spojené s činností zkušební komise a na administrativní náklady.

Zkušební komise:

- členové zkušební komise obvykle v počtu 5 členů,
- denní náklady ve výši cca 15.000,-- Kč,
- cestovní náklady zkušebních komisařů (cca 200,- Kč/komisař) a odměnu zkušebních komisařů (300-350 Kč/hod),
- občerstvení zkušební komisi (cca 1.500 Kč/den).

Administrativní náklady

- administrativní činnost kanceláře komor,
- vyhotovení autorizačního razítka (200 Kč/žadatel o autorizaci) a osvědčení o autorizaci (50 Kč/žadatel o autorizaci),
- pronájem prostor pro konání autorizačního slibu (cca 5.000 Kč),
- doprovodný kulturní program (cca 3.000 Kč).

Z výše specifikovaných nákladů vyplývá paušální částka ve výši 3 500 Kč na jednoho žadatele o autorizaci.

Z výše uvedeného vyplývá, že poplatek ve výši 3 500 Kč pokrývá náklady komor na udělení autorizace. Poplatek ve výši 3 500 Kč je nevratný, bez ohledu na skutečnost, zda žadatel o autorizaci zkoušce vyhoví či nikoli.

Při stanovení výše poplatku za udělení autorizace jsme se zabývali touto problematikou u jiných členských států Evropské unie. Pro ilustraci lze uvést, že stejný poplatek na Slovensku je stanoven ve výši 200 EUR.

Dále jsme se zabývali srovnáním poplatku za vydání autorizace s poplatky za vydání osvědčení či certifikátů v jiných oborech. Poplatky v daných oblastech se pohybují ve výši od 2500 Kč (opakovaná zkouška odborné způsobilosti úředníka) až k 8 000 Kč (svářečská zkouška).

Platba členských příspěvků

Varianta 0

Nulová varianta znamená ponechání současného stavu. Neuvedení povinnosti platit členské příspěvky v zákoně a ponechání této povinnosti toliko pouze ve vnitřních předpisech by mohlo v budoucnu vyvolat debatu o legálnosti takového požadavku.

Varianta 1

Varianta 1 spočívá v přijetí ustanovení, dle kterého se v zákoně výslovně uvede povinnost členů komor platit členské příspěvky.

Navrhovanou úpravu považujeme za žádoucí, zejména s ohledem na požadavek legálnosti a zvýšení právní jistoty.

Způsob výkonu činnosti

Varianta 0

Nulová varianta znamená ponechání současného stavu. Současná úprava přináší v praxi problémy, když není jednoznačné, zda může autorizovaná osoba vykonávat profesi více způsoby (například jako samostatně podnikající fyzická osoba-živnostník a jako společník společnosti s ručením omezeným). Dále v současném znění § 14 zákona chybí možnost výkonu povolání ve společnosti s ručením omezeným, což je patrně nedopatření, v dalších ustanoveních zákona již se s tímto způsobem výkonu činnosti počítá.

Varianta 1

Varianta 1 spočívá v doplnění stávajícího výčtu výkonu činností autorizovaných osob, pro které jim byla příslušnou profesní komorou udělena autorizace a v doplnění výslovného povolení pro autorizované osoby vykonávat činnost kombinací způsobů.

Výkon činnosti autorizovaných osob

- jako svobodných architektů nebo svobodných inženýrů,
- jako osob vykonávajících svou činnost podle živnostenského zákona,
- jako zaměstnanců v pracovním poměru, služebním, členském či jiném obdobném poměru,
- jako společníků veřejné obchodní společnosti zřízené za účelem výkonu povolání,

se rozšiřuje o výkon činnosti autorizovaných osob jako společníků společnosti s ručením omezeným zřízené za účelem výkonu povolání.

Varianta 0

Nulová varianta znamená ponechání současného stavu. V současné úpravě výkonu činnosti ve veřejné obchodní společnosti není výslovně řešena otázka odpovědnosti, což může vyvolávat pochybnosti.

Varianta 1

Varianta 1 spočívá v doplnění výslovného ustanovení v tom smyslu, že i když autorizované osoby vykonávají činnost ve veřejné obchodní společnosti, jejich osobní odpovědnost za výkon povolání tím není dotčena.

Osobní odpovědnost autorizovaných osob je podmínkou a předpokladem samostatného výkonu povolání.

Základním znakem výkonu povolání je zvýšená osobní odpovědnost fyzické osoby za komplexně správný a bezpečný výkon činností, uspokojujících individuální a tedy v konkrétní situaci vždy velmi proměnlivé potřeby klientů, na jejichž kvalitě je ovšem zároveň veřejný zájem. Činnosti vykonávané autorizovanými osobami jsou právně regulovány, neboť mají významný vliv na zdraví, život, majetek a životní prostředí občanů, mají vždy individuálního jmenovitého adresáta a nelze je poskytovat vůbec nebo jenom velmi obtížně anonymnímu adresátovi. Tyto činnosti vyžadují vysoký stupeň kvalifikace, zejména dlouhodobé (prakticky celoživotní) vzdělávání a obvykle i dlouhodobou přípravnou odbornou praxi, mají tvůrčí charakter s vysokým stupněm individuálního autorského přínosu, mohou způsobit škody velkého rozsahu na majetku a zdraví, vyžadují nezávislost, neboť ti, kdo činnosti konají, se často pohybují na samé hranici mezi zájmy soukromými a veřejnými, přičemž se mnohdy nemohou vyhnout střetům i se zájmy státu samotného v zájmu zachování a ochrany práv jejich klientů - a to práv, která nepochybně patří k jejich právům základním.

Povinností autorizovaných osob je ctít právní řád, dbát práva a uplatňovat právní předpisy obecně a právní předpisy, na nichž je založen výkon vybraných a odborných činností.

Osobní odpovědnost je projevem aktivního vztahu autorizovaných osob ke klientovi či ke společnosti a vzniká okamžikem, kdy autorizované osoby začnou svému klientovi poskytovat služby. Odpovědnost autorizovaných osob může být utříděna podle různých hledisek, přičemž základním tříděním je rozlišení na odpovědnost právní, a to veřejnoprávní a soukromoprávní a odpovědnost profesně etickou.

Soukromoprávní odpovědnost je odpovědnost založená ve smluvním vztahu dvou nebo více smluvních stran, které mají vzájemně rovné postavení. Tato odpovědnost může být vynucena v případě porušení smluvní povinnosti způsobem, který stanoví smlouva, obvykle sjednanou formou nápravy porušené povinnosti dobrovolně, nebo v případě nedohody příslušným soudem.

Veřejnoprávní odpovědnost souvisí především s odpovědností autorizovaných osob za ochranu veřejných zájmů podle zvláštních předpisů.

Profesně etická odpovědnost souvisí se vztahy, do nichž autorizované osoby vstupují. Takovým vztahem je profesně etický vztah k:

- profesi samé, zejména povinnost přispívat k dobrému jménu profese, nést odpovědnost za řádný výkon profese a trvale se vzdělávat;
- klientovi, zejména povinnost dbát zájmů a potřeb klienta, poskytovat maximálně profesionální služby, předcházet střetu zájmů, dodržovat podmínku mlčenlivosti, být pojištěn, uzavírat řádné a kvalitní smlouvy a svoji práci vykonávat za přiměřený honorář;
- společnosti, zejména povinnost dodržovat slib složený při autorizaci, dbát ve zvýšené míře na dodržování právních předpisů a předcházet vzniku střetu zájmů ve sféře veřejné;
- ostatním autorizovaným osobám, zejména povinnost poskytnout kolegovi odbornou pomoc, chránit práva k duševnímu vlastnictví, zejména práva autorská a práva k průmyslovému vlastnictví svých kolegů,
- profesní komoře, zejména povinnost chránit pověst komory ve společnosti, respektovat její vnitřní řády.

Předkladatel považuje za vhodné toto ustanovení o odpovědnosti doplnit, i když si je vědom toho, že ho lze dovodit z úpravy veřejné obchodní společnosti v zákonu o obchodních korporacích.

Vyhodnocení nákladů a přínosů

Návrh zákona si nevyžádá žádné zvýšené náklady na státní správu a samosprávu.

Realizací novely autorizačního zákona dojde k dopadu na žadatele o autorizaci zvýšením poplatku za udělení autorizace. Současně dojde ke snížení nákladů profesních komor ČKA a ČKAIT. Komory nyní náklady na vykonání autorizační zkoušky včetně procesu kompletní administrace dotují pro každého žadatele o autorizaci z členských příspěvků již autorizovaných osob. Nově náklady spojené s udělením autorizace zaplatí žadatel o autorizaci.

Díky úpravě kompetencí pro profesní komory v oblasti členských poplatků se zjednoduší postupy profesních komor proti členům neplnícím své povinnosti a dojde tak ke snížení nákladů, které ČKA a ČKAIT vynakládají v souvislosti s neplněním povinností svých členů.

V rámci úpravy způsobu výkonu činnosti autorizovaných osob novelou autorizačního zákona dojde ke zpřesnění právní úpravy a k odstranění pochybností, které může přinášet současný text zákona.

Návrh řešení

Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

K Variantám 0 v jednotlivých dílčích návrzích předkládané novely zákona

Vzhledem ke všem skutečnostem uvedeným výše v důvodové zprávě není Varianta 0 (ponechání stávajícího znění zákona a nepředložení jeho zpřesňující novely) možná. Důvodem jsou rizika popsána výše v této důvodové zprávě.

K Variantám 1 v jednotlivých dílčích návrzích předkládané novely zákona

Varianta 1 se jeví jako jediná možná. Jen přijetím novely zákona v souladu s Variantou 1 s odůvodněním jednotlivých detailních změn a doplnění konkrétních ustanovení zákona popsanych v této důvodové zprávě výše zajistí stát přizpůsobení autorizačního zákona aplikační praxi a měnícím se potřebám členských základen obou komor a narovnání právního stavu tam, kde se doslovný výklad rozchází s účelem a smyslem úpravy.

Zároveň se zamezí případným různým výkladům a názorům, které mohou zpochybňovat výkon činnosti autorizovaných osob.

Implementace doporučené varianty a vynucování

Doporučená varianta nepředpokládá novelizaci dalších předpisů. Navržené změny nejsou spojeny se změnami, které se týkají způsobu implementace a vynucování, v tomto ohledu bude navázáno na stávající způsob implementace a vynucování.

Přezkum účinnosti regulace

Bude vyhodnocován profesními komorami ČKA a ČKAIT průběžně.

Konzultace a zdroje dat

Český statistický úřad, ČKA, ČKAIT

B HOSPODÁŘSKÝ A FINANČNÍ DOPAD NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY NA STÁTNÍ ROZPOČET A VEŘEJNÉ ROZPOČTY

Předkládaný návrh nemá vliv na státní rozpočet ani na další veřejné rozpočty. To znamená, že s návrhem nejsou spojeny žádné výdaje.

C DOPADY NA PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ, SOCIÁLNÍ DOPADY, DOPADY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, DOPADY NA MEZINÁRODNÍ KONKURENCESCHOPNOST ČR, DOPADY NA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY (OBCE, KRAJE), DOPADY VE VZTAHU K ZÁKAZU DISKRIMINACE A DOPADY NA VÝKON STÁTNÍ STATISTICKÉ SLUŽBY

Předkládaný návrh nepředstavuje negativní dopady na podnikatelské subjekty a spotřebitele. Navrhované změny mají ekonomický dopad na žadatele o autorizaci. Nově stanovené náklady na autorizaci jsou však srovnatelné s náklady se získáním obdobných osvědčení odborných způsobilostí. Náklady na autorizaci tak ponese skutečně žadatel, dosud byly tyto náklady dotovány z členských příspěvků již autorizovaných osob, které jsou jediným příjmem ČKA a ČKAIT.

Další navrhované změny jsou v podstatě úpravou vnitřního fungování komor a práv a povinností jejich členů, neznamenají tedy žádný zásah navenek.

D ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM ČR

Předkládaný návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky (Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.), čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.) a s jejím čl. 4 odst. 1 (Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.). Navrhovaná právní úprava plně respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky.

E ZHODNOCENÍ SLUČITELNOSTI NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S PŘEDPISY EU, JUDIKATUROU SOUDNÍCH ORGÁNŮ EU, NEBO OBECNÝMI PRÁVNÍMI ZÁSADAMI EU

Navrhovaná právní úprava je slučitelná s právními předpisy, judikaturou i obecnými právními zásadami EU.

F ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ ÚPRAVY S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI, JIMIŽ JE ČR VÁZÁNA

Navrhovaná úprava se netýká mezinárodních smluv. Předkládaný návrh není tudíž v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána.

G ZHODNOCENÍ DOPADŮ NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ VE VZTAHU K OCHRANĚ SOUKROMÍ A OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Předkládaný návrh nemá přímý dopad na ochranu soukromí a osobních údajů.

H ZHODNOCENÍ KORUPČNÍCH RIZIK

Předkládaný návrh nepředstavuje riziko korupce.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

K bodu 1 - § 2 odst. 1:

Doplnění slov „nebo pro prostorové a funkční změny v území“ do § 2 odst. 1 je upřesněním definice autorizace, neznamena rozšíření této definice. Definice je upřesněna z důvodu, že mezi obory autorizace udělované Českou komorou architektů patří i „krajinná architektura“. Předkládaná novela v tomto ohledu nenavrhuje žádné změny, tento autorizační obor je již součástí platného znění zákona.

Autorizace pro zahradní a krajinnou tvorbu je vybranou činností ve výstavbě, souvisí-li tato činnost se změnou ve využití území jako je zřizování, rušení a úprava např. lesů, parků, zahrad a sadů. Zahradní a krajinné úpravy jsou součástí úpravy území v souvislosti s výstavbou. Ustanovení § 2 hovoří o „odborné činnosti ve výstavbě“, kterou nelze omezit jen na „výstavbu“, jelikož výsledkem činnosti autorizované osoby v obou krajinná architektura nemusí být nutně výstavba.

Definice autorizace je doplněna o jiné prostorové a funkční změny v území, tedy např. o zahradní a krajinné úpravy, z důvodu zpřesnění ustanovení zákona. Nejedná se o rozšíření definice autorizace ani o rozšíření autorizačních oborů.

K bodu 2 - § 7 odst. 1 písm. c):

Navrženou úpravou dochází ke sladění terminologie se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

K bodu 3 - § 8 odst. 8:

Stávající poplatek 500 Kč byl do autorizačního zákona vložen zákonem č. 164/1993 Sb. s účinností od 1. 7. 1993. Zvýšení tohoto poplatku na 3 500 Kč pokrývá zvýšené náklady na udělení autorizace (zkušební místo, zkušební komisaři, slib, razítka a osvědčení) od roku 1993. Poplatek je stanoven jako fixní.

K bodu 4 a 5 - § 10 odst. 2 písm. a) a § 11 odst. 2 písm. b) :

Navrženou úpravou dochází ke sladění terminologie se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

K bodu 6 - § 12 odst. 7:

Dozorčí rada a Stavovský soud jsou dva komorové orgány, které v praxi vypořádávají případy nezaplacených členských příspěvků. Na základě praktických zkušeností s těmito případy lze konstatovat, že přestože se jedná o víceméně jednoduché případy, ve kterých jde o zřejmé provinění s jasnými důkazy, zatěžují tyto případy oba orgány nadměrnou agendou spojenou s vypořádáním každého jednotlivého případu.

Nezaplacení členského příspěvku je zákonem č. 360/1992 Sb. řazeno mezi běžná disciplinární provinění a podle toho musí být s každou autorizovanou osobou, která porušila povinnost placení členských poplatků, zacházeno. Navrženou úpravou dojde k nápravě stávajícího stavu, kdy je pro komory řešení případů porušení těchto povinností autorizovanými inspektory administrativně i finančně nadměrně zatěžující.

K bodu 7 - § 13 odst. 3:

Navržená úprava opravuje původní chybnou formulaci textu.

K bodu 8 - § 13 odst. 6:

Navržená úprava zrušuje povinnost komor po zániku, odnětí nebo pozastavení autorizace zajistit péči o dokumenty uvedené v § 13 odstavcích 3 a 4 autorizačního zákona podle zvláštních právních předpisů (zákon č. 499/2004 Sb.), neboť tato povinnost komor je již zakotvena v § 3 odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb.

K bodu 9 a 10 - § 14 odst. 1 písm. d), e) a § 14 odst. 3:

Stávající znění zákona neupravuje rozlišení jednotlivých způsobů výkonu povolání ze strany autorizovaných osob jednoznačně. Nejasnosti jsou zejména v chápání rozdílu mezi výkonem profese v rámci svobodného povolání na straně jedné a výkonem profese na základě živnostenského oprávnění na straně druhé. Navrhovaná úprava tyto nejasnosti odstraňuje.

K bodu 11 - § 15 odst. 1 písm. b):

Navrženou úpravou dochází ke zjednodušení textu. Odborné služby uvedené v § 15 odst. 1 písm. a) zahrnují i činnost publikační, pedagogickou i přednáškovou. Vypuštění textu tedy odstraňuje duplicitu.

K bodu 12 - § 15a:

Navrženou úpravou dochází ke sladění terminologie se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 2716).

K bodu 13 a 14 - § 15b odst. 1 a 2:

V návaznosti na praktické interpretační problémy adresátů této úpravy se doplňuje nedotčenost osobní odpovědnosti za výkon povolání autorizované osoby vykonávající činnost ve veřejné obchodní společnosti.

K bodu 15 - § 17 písm. c):

Úprava je navržena ve vazbě na novelizovaný § 2.

K bodu 16 a 17 - § 19 písm. a):

Navrženou úpravou dochází k sjednocení úpravy týkající se rozsahu oprávnění autorizovaného technika v oboru pozemní stavby s ostatními obory.

K bodu 18 - § 23 odst. 7:

Dotčené osoby nejsou v zákoně definované. Navrhovaná úprava tento stav napravuje.

K bodu 19 a 20 - § 25 odst. 4:

Navrženou úpravou dochází ke zjednodušení textu.

K bodu 21 - § 25 odst. 5 a 6:

Navrženou úpravou dochází k rozšíření kompetencí orgánů profesních komor ČKA a ČKAIT, které vyplynuly z potřeb praxe. Navrhované znění umožňuje orgánům profesních komor v rámci jejich vnitřních předpisů nastavit podmínky voleb do svých vrcholných orgánů, když variantami je volba na valné hromadě nebo volba distanční.

K čl. II

Účinnost je navrhována na 1. duben 2016.

V Praze dne 20. srpna 2015

předseda vlády
Mgr. Bohuslav Sobotka, v.r.

ministryně pro místní rozvoj
Ing. Karla Šlechtová, v.r.